

Psalm 37:11,12,14

Wet

Opw 121 (Welzalig de man..)

Gebed

Lezen: 2 Petrus 2:4-22

Opw 585 (Er is een dag..)

Tekst: 2 Petrus 2:9

Verkondiging

Psalm 1:2,3

Gebed

Collecte

NLB 769 1,3,4,6 (Eens als de bazuinen klinken...)

In het voetspoor van Psalm 1 schrijft Petrus klip en klaar neer dat er in het mensenleven twee wegen zijn, met tweërlei afloop. Hij doet dat om de gemeente op te wekken niet met verkeerde leiders in zee te gaan. Het valt op dat heel veel van wat de verkeerde leiders doen op ethisch vlak ligt. We weten van hen dat ze hun eigen Meester, die hen heeft vrijgekocht, loochenen (2:2). Dus dat ze uiteindelijk niets meer van de Here Jezus moeten hebben. Maar er komt vervolgens nog heel wat aan slechte dingen bij. Ik ga niet met u op zoek naar zulke verderfelijke figuren vandaag. Maar het feit dat Petrus de helft van zijn brief er aan wijdt, en Judas, de broer van de Here Jezus, uit deze brief veel overneemt en het ook nog eens opschrijft, maakt wel duidelijk dat het niet om kleinigheden gaat en het zou wel heel opvallend zijn als zulke afwijkingen van de waarheid alleen vroeger gevonden werden en vandaag niet meer aan de orde zijn.

Ik heb nooit eerder over deze tekst gepreikt, wel over Judas, die er veel op lijkt. Ik vind het een moeilijke tekst. Vooral omdat een heel hoofdstuk lang een tekening gegeven wordt van die slechte leiders. Hoe kun je daar nu een preek voor vandaag uit halen?

Misschien zitten er toch elementen in waar we voor onszelf direct wat mee kunnen. Voordat ik over de twee wegen begin, eerst aandacht voor het feit dat God komt met straffen via de natuur.

De zondvloed kwam om de ongelovige generatie van Noachs dagen weg te vagen.

De Dode Zee in dat zeer diep gelegen en warme dal in Israel ligt boven de resten van de ongehoorzame steden van Sodom en Gomorra, die lang geleden zijn omgekeerd. De Dode Zee ligt daar als een waarschuwing voor iedereen om God niet ongehoorzaam te zijn. Een vreselijke natuurramp heeft dat teweeg gebracht. Maar het was ook een straf van God.

Zou langdurige droogte ook iets te zeggen hebben? Mensen, je bent maar kleine wezens op de aarde en in het heelal. Israel werd vaak door droogte en hongersnood getroffen, als straf voor ongehoorzaamheid.

Of als God een groter plan had, zoals Jozef naar Egypte brengen en daar een plek voor Gods volk te laten ontstaan. Zouden zulke aspecten in Gods handelen er vandaag niet meer zijn? Vast wel, maar je moet het willen zien.

Er zijn voor de mens twee wegen met tweeërlei afloop.

1. Over hen met wie het goed afloopt
2. Over hen met wie het verkeerd afloopt

1. Het tekstvers trekt een conclusie: God blijkt dus vromen uit de beproeving te kunnen redden en onrechtvaardigen gevangen te kunnen houden. Dat moet slaan op de regels die al gepasseerd zijn. De goede voorbeelden, dat zijn Noach en Lot.

Wat weten wij van de beproeving die Noach meemaakte? Alleen dat hij door zijn opdracht van God geïsoleerd raakte van zijn medemensen, uitgelachen werd, maar gelukkig wel door zijn gezin gesteund werd (zie ook Hebr 11:7, 2 Petrus 3:4). Hij wordt een prediker, een heraut van de gerechtigheid genoemd. Toch kennen we hem uit Genesis niet als een prediker. Wel als iemand die in zijn tijd de enige was die een voorbeeldig leven leidde, in nauwe verbondenheid met God. Van Noach kun je op grond van Gen. en de lijst met geloofsgetuigen uit Hebr. 11 alleen zeggen dat hij predikte door zijn daden. En dan zal het vast zo gegaan zijn dat zijn wonderlijk gedrag vragen opriep en dat hij die beantwoorden moest.

Lot komt op een andere manier dichterbij ons te staan. Voor Noach kun je sympathie voelen, voor Lot minder. Hij is een jonge ambitieuze man, die wel erg bezig is met zijn eigen toekomst. Hij kiest immers ervoor, weliswaar door Abraham daartoe uitgenodigd, om in de rijke Jordaanvallei te gaan wonen. Dat Sodom, de grootste stad daar, een slechte naam had heeft hij heus wel geweten.

Maar wat lezen we in Petrus? Dat hij een rechtvaardige was en dag aan dag leed onder het slechte gedrag van zijn stadgenoten. Hij was wel een man tegen wie ze opzagen. Hij mocht bij de anderen in de stadspoort zitten, waar de beslissingen genomen werden (Gen 19). Daar was hij er ook als eerste bij om de twee vreemdelingen gastvrijheid aan te bieden, die later bleken engelen te zijn. Maar als hij ze mee genomen heeft naar binnen slaat er een boze geest in de stadsbewoners en willen ze de twee lastig vallen.

Hij heeft er dus een positie opgebouwd, ook staan zijn dochters op het punt met mannen van de stad te trouwen; zij waren op een nette manier zijn a.s. schoonzoons geworden. Maar hij moet toch ook wel veel voor lief genomen hebben. Dan kun je nu ook meemaken: Soms als je ziet op welke positie iemand zich gehandhaafd heeft, ga je denken aan wat er bij hem zelf ook wel allemaal mis moet zijn.

En toch wordt Lot een rechtvaardige genoemd. Dat is bemoedigend voor ons, dat je niet zondeloos hoeft te zijn om toch rechtvaardig te heten.

Ik moet er bij zeggen dat je Lot verder ook niet op oneerlijkheid kunt betrappen. Hij doet was hij moreel gesproken moet doen: gastrecht verlenen. Hij heeft zijn oom Abraham ook niet voorgelogen. Maar alleen veel aan zichzelf gedacht.

Ook Abraham zag Lot als een rechtvaardige. Want u weet toch: voordat de engelen afdaalden naar Sodom om de stad te straffen stond Abraham bij de Here God, die trouwens eerst ook als een gewone engel bij hem in de tent gekomen was. Een van de drie gasten van Abraham. Die de geboorte van Izaak aankondigden: over een jaar.

Ze stonden uit te kijken over de vlakte, en de Here vertelde aan Abraham wat hij zou doen met Sodom. Toen heeft Abraham verzocht Sodom te sparen als er nog vijftig rechtvaardigen zouden zijn. De Here zegde het toe. Voor alle zekerheid vroeg Abraham vervolgens om 45 als grens aan te houden. Ook dat zegde de Here toe. En toen werd Abraham een beetje vrijmoedig. Hij vroeg veertig. Toen dertig. En tenslotte zelfs twintig en nog eens tien. Daarna durfde Abraham niet verder te vragen. Dat er in ieder geval zijn rechtvaardige neef Lot was, dat wist Abraham, en daar kwam hij voor op. Zoals hij ook al eens eerder de hele bevolking van Sodom gered had uit de gevangenschap van een bende rovers, inclusief Lot.

Uiteindelijk zijn het tenslotte 6 mensen die van de engelen in de nacht van het verderf de stad mogen ontvluchten: Lot en zijn vrouw, en zijn twee dochters en a.s. schoonzoons. Maar die blijven achter want die geloven de onheilsboodschap niet. Maar de Here houdt toch de familiebanden in ere, en denkt ook aan de toekomst van Lots nageslacht door de schoonzoons wel de kans te geven mee te vluchten.

Welke betekenis moet je hier aan het woord rechtvaardige geven? Bij Noach, bij Lot, en dan juist in de bewoordingen van Petrus. Daar is het duidelijk een synoniem van vroom: het gaat om mensen die God vrezen en liefhebben, en dan graag en van harte zich aan zijn geboden houden en zo hun leven inrichten. Eerlijke mensen, gelovige mensen. Wel: echte mensen, ook met zonden en gebreken. Ook van Noach staan die later opgeschreven. Dus die diepere betekenis van rechtvaardig, zoals je die vooral bij Paulus tegenkomt, moet je ook vasthouden: mensen die van God houden en voor Hem willen leven, maar ook weten dat hun zonden God verdriet moeten doen en vergeving vragen in Jezus' naam. En gerust verder mogen leven omdat God zelf zegt dat zijn zoon Jezus de straf voor hen gedragen heeft.

2. Bij het stuk over de andere weg eerst de vraag: in welke gevangenis komen de onrechtvaardigen terecht? De NBV laat het woord onvertaald: tartarus. Petrus gebruikt het Griekse woord tartarus: in de mythologie een plek van kwelling. In de sv is het hel. Maar het is nog niet de hel waartoe mensen voor altijd veroordeeld worden, de hel, want ze worden daar juist in bewaring gehouden tot het oordeel er zal zijn. Het is een tijdelijke hel, waar je trouwens ook niet uit kunt, want vanaf dat er opstandige engelen is daar de plek van hen die op het oordeel moeten wachten, boze engelen en boze mensen.

En dan wordt zonder veel omwegen het ook op ons toegepast als wij onrechtvaardig zijn: we zullen in de tijdelijke hel belanden tot de dag van het oordeel.

Erg opvallend is dat de slechte leiders, de valse leraars, zoals Petrus ze omschrijft en de gemeente er voor waarschuwt, niet alleen mannen zijn die de Meester verloochenen, vers 2, maar die zich ook te buiten gaan aan moreel wangedrag.

We kunnen opnieuw het begin van de bijbel er bij halen. In de tijd van Noach leefde iedereen een verderfelijk leven en was door en door slecht. Voorbeelden worden verder niet genoemd, maar uit het voorgeslacht van Noach weten we er een: het geweld van een Lamech, die om het minste en geringste iemand vermoordde, en die geweldig aan grootspraak deed tegenover de twee vrouwen die hij had.

Vanuit Lots geschiedenis weten we van de zonden van Sodom: vreemdelingen niet beschermen maar misbruiken, sexueel wangedrag van overweldiging en verkrachting, ook homoseksueel. Waar dacht u dat mannen in buitenlandse gevangenissen vaak zo bang voor zijn? Het moet in Sodom en Gomorra veel erger geweest zijn dan elders want juist die twee steden komt God verwoesten. Opvallend is ook dat juist die rijke steden zo slecht zijn.

U heeft misschien wel eens horen zeggen dat in de Bijbel de vrouwen altijd de schuld krijgen, als verleidsters. Maar daarvan is bij Petrus niets te merken. Hij heeft het over mannen van wie de ogen voortdurend op zoek zijn naar overspel. Zoals eens Job , in positieve zin, van zichzelf gezegd heeft dat hij met zijn ogen een verbond had gesloten om niet een jonge vrouw vol begeerte aan te zien.

Wat Petrus onder verboden sex verstaat (vers 10 BGT) en vreemdgaan (vers 14), daar kun je van alles bij bedenken, maar in ieder geval ligt de nadruk er op dat er mannen zijn die vinden dat ze alles mogen pakken en nemen waar hun hart naar uitgaat. De ander is geen van waarde, die mag je de waardigheid afpakken. In Richteren staat een verhaal dat veel lijkt op de gebeurtenis in Sodom. Ook bij iemand die op reis is in een vreemde stad, binnen Israel, en dan dreigt verkracht te worden door de boze dorpsbevolking. Hij biedt dan, een vreselijk verhaal, zijn bijvrouw aan, die het allemaal niet overleeft. Zoals ook Lot, dat kun je dan je weer niet voorstellen, zijn dochters aanbiedt. Maar misschien is dat bluf, omdat ze immers al verloofd zijn met mannen uit de stad . Daarom denkt hij misschien dat het niet zo'n vaart zal lopen.

Wrede vormen van wellust en egoïsme zijn er bij mensenhandel, zoals die laat zich zien bij prostitutie, of bij de smokkelaars die vluchtelingen een ticket naar Europa beloven, of bij ondernemers die immigranten of gastarbeiders laten werken tegen uitbuiters-lonen.

Egoïsme beschrijft Petrus als het gaat om eten en drinken, ten koste van de ander. Bij gezamenlijke maaltijden alleen om jezelf denken, en zo de sfeer bederven.

In Korinthe heeft Paulus eens hetzelfde aangetroffen en er tegen gewaarschuwd. Ook Jakobus, de broer van de Here Jezus, moest er tegen waarschuwen in zijn.

Bij ons komt via de media de hele wereld voor de aandacht te staan, en met die kennis mag je niet leven vanuit de redenering: iedereen mag het slecht hebben, maar ikzelf pak alles wat ik maar krijgen kan.

Er is ook nog iets heel vreemds waar je best een poosje over na moet denken voordat je begrijpt wat er bedoeld wordt. Die slechte leraren schrikken er niet voor terug hemelse machten te lasteren. Wie worden daarmee bedoeld? De engelen? Niet zo waarschijnlijk, want in het volgende vers staat dat de engelen zelf het niet aandurven om die machten te beschuldigen namens de Here (vers 10,11)

Zouden er niet de duivelen mee bedoeld worden, die uiteindelijk ook hun oorsprong in de hemel hebben, ook al zijn ze vandaar verstoten? In de brief van Judas, die later geschreven is, maar hier veel op lijkt, wordt het namelijk uitgewerkt: dat de aartsengel Michael met de duivel in twist gewikkeld was over het lichaam van Mozes, maar geen oordeel durfde te vellen of vervloeking durfde uit te spreken maar dat aan God overliet.

Het zou kunnen zijn dat deze verkeerde leiders wel hebben opgevangen dat de duivelen door God gestraft zijn en in bewaring worden gehouden voor de oordeelsdag, in die tijdelijke hel, waar we het eerder over hadden, en dat ze daarom er helemaal niet bang voor zijn maar een grote mond durven te hebben. De duivel, die maakt me niets. Is al lang verslagen. Terwijl we zelf nog open staan voor allerlei verleiding en dus juist daarom wel bang voor de duivel moeten zijn die daar op inspeelt.

Zo worden de mensen getekend die in het eindoordeel te gronde zullen gaan. En het ergste is: het gaat om mensen die de Here gekend hebben, maar zich van de Here hebben losgemaakt, en weer opnieuw verstrikt raken in de zonden van vroeger en er dan erger aan toe zijn dan voorheen.

Dit zijn woorden die ons in de gemeente heel erg moeten raken. Aan wie veel gegeven is, van die zal veel gevraagd worden.

Amen